

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
«рім неділь і руских свят
5 1/2 год. пополудни.

Редакция, администрация і
експедиция «Руслана» під ч. 1.
«л. Дюбровского (Хорунщини). Екс-
педиция місцева в Агенції Со-
коловского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
славім» 40 с. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Жиди супроти Росії.

Американські жиди вручили президен-
тові Союзних Держав Рузвельтові пети-
цію до царя. Вправді Рузвельт зверне їм
се письмо, бо не хоче і не може мішати
ся у внутрішні справи чужої держави, але
сей документ, зредагований в дуже рішучім
тоні до царя, оголошено тепер в днєв-
никах. Сказано там між иншим: «Петен-
там доносять, що в полудневій Росії ме-
шкають мільони жидів, російських піддан-
них, що живуть в безнастанній тревозі
перед новими вибухами. Они є свідомі
сего, що темнота, забобон і релігійний
фанатизм, які появили ся між учасниками
розруху, завсігди готові до переслідуваня
жидів; що не можна спустити ся на се,
щоби місцеві урядники строго старали ся
за супокій та за їх безпечність, коли їх
не упігне ся до того виразно; що про-
являє ся публичний настрій, ворожий жи-
дам і є безнастанною погрозою для них.
Хотяби ми хотіли признати, що сі обави
є подекуди пересадні, то все таки без сум-
ніву є правдою, що они єствують, що не
є без підстави та що мають вельми ва-
жні наслідки.

«Понад двацять літ треває чим раз
більша еміграція жидів на Захід, а ся
обава ще збільшає єї, так що сей рух
приняв такі розміри, що вже в кут перед-
ним іде прогнанє жидів з Іспанії та що
тільки з виходом з Єгипту можна на рівні
ставити єго. Незмірна є нужда, яку мусять
терпіти жиди, які не мають помочи, а чу-
ють ся примушеними покидати край, в ко-
трім народили ся, зривати найсвятійші
зв'язи і виносити ся ген в чужі краї. Немо-
жливо також оцінити нужди сих, що не
хочуть і не можуть покидати зового родин-
ного краю, а мусять преціни розставати ся
з приятелями і кривняками. Безгранична є
страшна тревога, яку они мусять зносити.
Релігійне переслідуванє є грішнійше і су-
перечнійше з розумом, чим війна. Війна
буває необхідна, почесна і справедлива, —
релігійного переслідуваня не можна боро-
нити ніколи»...

Здає ся, що американські жиди зро-
били тим своїм виступом медвежу прислу-
гу російским жидам. Передовсім розпу-
стили були в прасі ложну поголоску, що
Америка упігне ся у Росії за права своїх
горожан-жидів. На се відповіли півофіці-
яльні російські днєвники, що хоть Амери-
канці мають повну свободу в російській
державі, то жид все остане в Росії жидом,
чи він в халаті і з бородою просто з Ки-
шенева, чи вїа Америка приїде оголений
в янкесоватім сурдуті. Відтак і сама пети-
ция, попри свій дерзкий тон, не є свобідна
від пересаді, бо жидам в Росії, мимо
ограниченя їх горожанських прав, не діє
ся так дуже лихо і они не мають знов
такої причини до безнастанного страху.
Найліпшим доказом на се, що жидівські
комітети задля помочи для кипенівських
жидів оголошують виразно, що уділять за-
помоги тільки тим жидам, які не мають

наміру емігрувати, а остануть на дальне
в Кипеневі. Вкінци звернуло увагу, що
петиция нігде не говорить про «вітчину»
російских жидів, а тільки про їх родин-
ний край, чим виразно замарковано інтер-
національну ціху жидівства.

Також одескі жиди підняли були ак-
цію в справі поліпшеня становиска жидів
в Росії, висилаючи депутацію до міністра
внутрішних справ Плевого в Петербурзі.
Депутація просила о виданє обіжника в
жидівській справі, покаранє кипенівських
властей за потуранє розрухам, о аудиен-
цію у царя, щоби він жертвуючи якусь
суму на жидів, заявив своє співчутє для
них і вкінци, щоби правительство виступи-
ло против антисемітської праси і поліпшило
положенє жидів в Росії.

На се міністер відповів, що нового
обіжника не може видати, бо попередній
відповідав вповні фактичному станови річи.
Проти послуханя у царя він не має нічо
в засаді, але цар тепер недужий і нікого
не приймає. Інші точки поминув Плеве
мовчки, а що-до поправи становиска жидів
в Росії заявив, що они є в Росії заїдами
і мусять бути скромні в своїх жаданях.
Правительство як-раз подумало про попра-
ву істнованя жидів і визначило 135 місце-
ностей для їх осідку, де передтим побут
був їм заборонений. Є в проєкті ще інші
пільги, але нехай жидівска молодіж не ду-
має, що Росія се старий, розпадаючий ся
організм, який не зможе собі дати раду
з їх революційними затїями. Жиди доста-
вляють в Росії коло 90% революціоністів,
а взагалі коло 40%. Се не трівожний, але
один з найвідважнійших народів. Та коли
не здержите їх — закінчив міністер свою
промову до депутації — від участі в ре-
волюційнім руху, то зробимо ваше поло-
женє таким невиносимим, що будете при-
мушені винести ся з Росії всі до ноги!

Так отже жидівска депутація вернула
зі страшною погрозою всемогучого міні-
стра Плевого, а причина сего лежить по-
части також в тій агітації, яку жиди роз-
винули против Росії за границями єї ім-
перії.

Двояка мірка.

На львівскім злеті польских «Соколів» зі-
брано півтора тисяча корон на фонд ім. Косцюш-
ка в цілі підмаганя «влощяньских Соколів на
кресах». Сей фонд зріс вже до тепер понад 3000
корон; ось доносять польскі днєвники, що осну-
вав ся вже перший «влощяньский Сокол» в Кле-
парові коло Львова. Не сумніваємо ся, що число
тих «Соколів» буде рости, як гриби по дощі, бо
будуть їх підпирати не тільки звисні і незвисні
нам фонди, але піпре їх ціла півофіціальна і
офіціальна Польща. За те рускі гімнастичні то-
варства досвідчують на кождім кроці, попри
апатию своїх, ще і дикую завзятість та злобу По-
ляків. В Коломийщині таку гімнастичну органі-
зацію селяньскої молодіжи творять основоувані
д-ром Трильовским «Січи», що є заразом огневими
сторожами. Отже під добу пос. Мойса, маршалок
святиньского повіту, обїздить тамошні громади

і скликавши громадску раду, прямо наказує їй
ухвалити, що «Січи» заказує ся відбувати вира-
ви на громадській толоці. Сї ухвали мають обови-
зувати не лише існуючі «Січи» але навіть ті,
що мають евентуально завязати ся!

І против кого мають громадскі ради ухва-
лювати заказ ходженя по толоці? Против влас-
них синів, против сусідів та кривняків. А за що?
За те, що виравляють ся до оборони майна і
жита громадян в разі пожежи, що вчать ся, об-
ходити ся з сакавкою, вязати драбини, подавати
ведра, розуміти сигнали і т. д. І задля того за-
казу уживає ся марного претексту, немов ті Сі-
човики витолочують траву на толоці! Дай то
Боже, щоби їх аж стілько було у нас, щоби від
їх маршу трава витолочила ся, але поки-що п.
Мойса ще завчасу вибрав ся з тим аргументом.
Тих кільканацять, чи кількадесять Січовиків, за
годину вправ на громадскім вигоні, раз або два
на місяць не може в нічим зашкодити громад-
ским толокам, які обнимають не раз по кілька
сот і кілька тисяч моргів. А скільки користий
моральних і материяльних пливе з тої солідар-
ности молодого покоління, з єго розлюбованя у
поважних розривках без коршми і трунків, з єго
охоти до єдності і праці задля загальною до-
бра! Ой, як би се вихвалили та підпирали усі
святиньскі пани та полупанки з Мойсою на чолі,
колиб тут розходило ся о яку «кресову твердзу!»
Але що се рускі села і руска «Січ», то ціла тота
клуча всякими неколкольними способами старає
ся хосенну інституцію довести до безчинности і
упадку.

Минулого місяця хотіла «Січ» урядити в
Заболотові народний фестив, на яким мали від-
бути ся вправи сусідних «Січій», щоби відтак
могли гідно виступити на «січовім свяггі» в Ко-
ломії. Щоби до сего не допустити, розпуска-
ють поголоску, що «Січи» будуть різати жидів.
Хотяй наші гуцули, се не мазури, жидам не тре-
ба багато до страху. На днє фестиву одні за-
микають склепи, другі аж виїзджають з Забо-
лотова. Вжеж они мусіли чути вістку про гро-
зачу небезпечність від дуже компетентних осіб,
коли так сьвято повірили в неї. Надто ідуть з
Заболотова реляції до отароства, що «Січи»
хотять устроїти «вальке» против Ляхів. Староство
заказує фестив і вправи і пеує в сей спосіб
прибувшим Січовикам усю забаву і нагоду
підготовленя ся до спільного злету в Коло-
мії, а надто на загальні збори «Січи», які
відбували ся того самого дня, вислав одно-
го комісаря і аж 18 жандармів. Така сила жан-
дармских пікельгавб викликала очевидно звору-
шенє і занепокобє в малій містині, а на Січо-
виків стягнула позір серед несвідомих річи
кругів, немов то они є небезпечними для пу-
бличного порядку та мають якісь ворожі намі-
ри і цілі.

Після ентузіастичних принятя польских
«Соколів» з цілого краю, ба навіть з поза гра-
ниць держави, є дуже характеристично, против-
ставити єю заболотовецку подію та акцію
святиньскої автономії против рускої «Січи». Мо-
же кравий видїл, який ріжними обіжниками не-
раз заввивав населенє до основоуваня огневих
сторожий, схоче пояснити повітовому видїлові в
Святині і підчиненим єму громадам, щоби «Січ» як
і «Соколів» не переслідувати, а помагати їй на-
лежить, уділювати огневих приборів до вправ,
визначити їм місце збору, а по можности посо-
бити і материяльною підмогою. Тільки в сей

спосіб наші громади не будуть здані на ласку страшного ворога, який щорічно нищить пожегою тисячі будинків. Борюєм ся від огню і гакати!

Народне віче на Буковині.

(Дальше).

Проф. А. Клим говорив про шкільні справи. Наш нарід се один із найбільших народів і на Буковині нашого народу найбільше. Помимо того і тут маємо ми найменше прав. Причина сему та, що наш нарід темний. Як будемо дбати про школу, то і у нас просвіта стане на вишній степені і нам будуть другі завидувати. Тепер так є, що і пани по селах не дбають про народну школу, бо кажуть, що їх діти учать ся дома, до народної школи не ходять, тому пани не обовязані дбати про народні школи. Хто так говорить, то говорить дуже несправедливо. Всім повинно залежати на тім, щоби нарід просвічав ся і ставав мудрійшим. От пр. ми дбаємо, щоби наш край був безпечний і даємо військо. А хто має більший інтерес в тім: бідний чи багатий? Голий розбою не боїть ся, бідним війська не треба. Війско радше для багатих, як для бідних. А мимо сего бідні в багату значнійшій мірі причиняють ся до оборони краю і дають рекрута. Як оборона краю є загальною річю, так загальною річю є і школа. Так пани, як і мужики повинні дбати, щоби школа була ліпша.

Тепер таке право є, що як в громаді мають будувати школу за 10.000 зр., то пан платить п'яту часть, а нарід решту. Се несправедливо. Веюди инакше діє ся, бо тягар розділюють на маленькі пайки від податкового лева і як пан має пр. половину села, то платить на вибудоване школи половину.

Не треба боятися ніякого видатку на удержане школи, бо кождей такий видаток сторицею верне ся. До сего, щоби школа добра була, належить і те, аби учителів ліпше плачено. З податку від горівки і пива стало би гроша на підвишене учительської платні. На шкільного слугу і на опал виплачує тепер громадська старшина. Через се школи місяцями не опалюють ся і наука на тім дуже терпить. Треба так зробити, щоби шкільні павшалії виплачували податкові уряди.

Опісля др. Смал-Стоцкий говорив про дешевий селянський кредит, а пос. Пігуляк зложив посольське справоздане в імени руского клубу соймового.

П. Ник. Василько говорив про вибір посла із заставнецкого повіта. Ми сегодня досить чули, як тяжко нашим послам боронити руский нарід і виборювати єму ліпші права і ліпшу долю. В виду сего, що тепер один із наших соймових товаришів др. Зубрицкий задля хороба на жаль зложив свій мандат, стає перед нами дуже важна справа, а власне вибір посла із заставнецкого повіта. Ви знаєте, що руский клуб поступає в повній єдності і згоді. Ви знаєте,

що між руским соймовим клубом а руским народом є певне згода і порозумінє. Ви розумієте, що тільки такого кандидата можемо поставити і на такого можемо згодити ся, що по виборі вступить до нашого клубу і буде так поступати, як ми. Тепер такий час настав, що новий красвий президент кв. Гогенльогє дістав від своєї найвисшої власти наказ, аби при виборах рішала тільки воля народа, а і кв. Гогенльогє має такі переконаня. Тепер поставлю кандидата і згодім ся всі, а як постановимо, то так мусить бути. Руска інтелігенция, зібрана на вічу дня 9. червня с. р. поставила кандидатом на опорожнений заставнецкий мандат директора д-ра Володимира Филиповича і тепер просимо Вас, згодити ся на сю кандидатуру. (Віче однодушно і серед окликів «славно!» годить ся на висше згадану кандидатуру).

Таким чином порядок дневний був вичерпаний і о. председатель отворив дискусію над всіма рефератами нараз. В живій дискусії, що тепер вивязала ся, забирали слово: Дмитро Князький з Карапчава, купець Д. Грищук із Садагури, що в своїй бесіді домагав ся утвореня дешевої аптики для бідних людей, нарікав на те, що на черновецких ярмарках кажуть стороньским людям чекати аж до 11. години, коли вже нема часу і нема що купувати і скаржив ся на черновецку поліцію, що мужиків не поважає. Господар Шнитко з Черногузів в гарній бесіді висказав довіру народа до своїх послів, підніс, що послі тільки тоді мають силу, як нарід за ними і завізвав нарід, щоби той не дрімав, а сам взяв ся також до роботи і тоді здійснять ся всі ті резолюції, які нині поставлено. Наконєць звернув увагу на регуляцію рік, а особливо Черемоша. Треба з тим щось зробити, бо в Рускїм Банилові плач. Ціле село під водою. Господар Іля Меленка з Рогізної говорив про темноту руского народа. За темнотою ідуть тісні часи, тіснота, гризота, ненависть. Як другі народи, так і ми повинні дбати про школу і учителів. Господар Юрчук з Рогізної застана-вляє ся над тим, що багату народа що року іде на віче і не знає ані тих людей, що скликають віче, ані що то віче є. Ліпше було би, якби в кождім селі читали люди наші часовиси, тоді всі знали би, чого ідемо на віче і більшу користь з віча вносили би. О. Калинюк порушає справи даскалів і кооператорів. Нарід так бідний, що вже не в силі більше тягарів поносити, проте треба домагати ся, щоби даскалам і кооператорам підвишено платню. Наш прав. релігійний фонд багатий, займає одну третину цілого краю, тож він повинен поліпшити долю сотрудників і дяків так, аби могли вижити без народних жертв.

Містопредседатель п. Іван Ярошинський поставив відтак під голосованє всі резолюції, які віче однодушно і серед великого одушевлення прийняло.

Вкінці о. председатель Калинюк виіс трикратний оклик в честь цїсаря, а віче уповажило президію вислати привітну телеграму від віча до Єго Величества цїсаря на руки краєвого

президента з висказами преданности буквиньского руского народа.

О. Теофіль Драчинський з Товтрів підніс заслуги і здібности шефа правительства д-ра Кербера. Згадує про внесене п. Николая Василька в справі довозу кукурудзи, аби 100.000 кірців кукурудзи можна до нашого краю без мита перевозити. Вправді Угорщина до сего не допускає, але в тім багату помагає нам др. Кербер і за се вносить бесідник оклик в честь президента міністрів.

На сїм закінчено дискусію і о. председатель заключив віче, що серед великого одушевлення і заінтересованя радило від год. 11. рано до 3. попол. Вічевики розійшли ся серед співу народних гимнів: «Ще не вмерла Україна» і «Не пора».

Відтак вічевики удали ся до резиденції митрополита д-ра Репти.

(Конець буде).

НОВИНИ.

— **Календар.** Ві в торник: руско-кат. Коємі і Даміана; рим.-кат. Бонавентури. — В середу: руско-кат. Пол. Ризи П. Б.; рим.-кат. Розісланє Аноєт.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні півроку просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядю о вирівнанє залеглогий та о прислудуванє нам нових передплатників.

— **В че укр. академічної молодіжи** почало ся нині рано в салі «Звїзди» у Львові при участі понад 300 сьвітських академиків. Богослови не беруть участі в вічу, як се оноді оголосили в заяві. До полудня ведено дискусію в справах формальних. Віче є довірочне.

— **З Тов-а св. Петра.** На цілі Тов-а запомогти убогих церков ім. св. Петра зложили: Ходорівський декан о. Кміцікевич від там. церков і парохів 52 К; ректор семинарії о. др. Хомишин, віцеректор о. Ярема, префект о. Жук і капелан військовий о. Ломницький по 2 К; совітник суду краєв. Волод. Грабовеньский 3 К; болеківський декан о. Грабовеньский від там. церков і парохів 55 К; яричівський декан о. Пачовский від церков в Сороках, Жидатичах і Ляпках 15 К; о. Насальский від матерної церкви в Ладанцях і дочерної в Бриконі, деканата нараївского 100 К; монастир оо. Василян в Бучачі і Кристинополі по 6 К; з котрих першу жертву переслано консисторії зглядю Тов-у св. Петра в Станиславові, а другу консисторії зглядю Тов-у св. Петра в Перемишлі, яко там приналежні. Заєр-таємо увагу, що лиш члени з єпархії посилають жертви і датки до Львова, члени же з других 2 єпархій до виділу Тов-а св. Петра в Перемишлі і Станиславові. § 26. статута постановляє: «Виділ управляющий іменує відпоручників для кожного деканату а в разі потреби і для поодиноких місцевостей». В мисль сеї постанови іменував виділ вже на першій своїй засіданю оо. деканів відпоручниками виділу Тов-а. А щоб та організація оказала ся недостаточною, то на засіданю з дня 6. липня іменовано відпоручниками по мисли того же §. еще і всіх парохів по містах, катехитів шкіль середних, виділових і народних і декотрих сьвітських людей. Круг діланя тих відпоручників означає згаданий § 26. Задачею їх є збирати членів, датки і жертви особливо межа сьвітською інтелігенцією

Родинке житє.

(Гадки проф. д-ра Фрідріха Паульзена).

Шід розвагу руским „соколикам і паннам“
19) подав

Др. ІВАН КОПАЧ.

Цікаве се, що склонність до скептичного т. зв. «поступового» способу думаня особливо міцна в кругах артистів і поетів. Жива змисловість і сильна увага, які належать до вроджених дарів артиста, остає, як здає ся, в тісній звязи з сильною еротичною вражливостію. Нераз жадають для артистів навіть окремої морали, немов би їх зване змушувало їх, переживати деякі події, що не відповідають загальним вимогам моральности. З тим вяже ся й те явище, що предмети артистичного і поетичного представлення вимагають часто для свого осуду ширшої совісті моральної, як та, котра обовязує в житю обичаєвим, — наколи не мають бути узнані противними моралі. Сила і право пристрасти любовної не лише супроти присудів і дальших інтересів, але також супроти обичаю і розуму є

найважнійшим предметом романів, а в наших театрах і інших представленнях не рідко видко зовсім ясно рахованє на змислове подразненє. Тому то філософи, що занимали ся етикою, з давен давна висказували свої сумніви про ролу поетів і артистів яко виховавців народу під зглядом моральним. Плятон не хоче допустити поетів до своєї ідеальної держави; і про штуки взагалі говорить з легковаженєм: він дивить ся на них як на примачені наслідования простої дійсности. І єго новочасний, позитивістичний критик Ляє (Laas) замічає в другім томі свого діла про ідеалізм і позитивізм (стр. 324) таке: «Се трудно заперечити, що частє вдумуванє в розніжені, романтичні, мрійливі (dämmerig), сентиментальні і пристрастні ситуації, про які натякають численні пісні наших дам, дає дуже невевні і спокусливі наслідки. Фантазия малярів і поетів все і все любить представляти слизькі і обсценні річи. І поезия без сумніву вмїла аж надто часто своєю підхлібною і поривающею риторикою натручувати читачеві рівно міцно те, що переверотне, хоробливе і пагубне, як і те, що здорове, позиточне і гарне. Які приміром сумнівної вартости зусилля робить з року на рік белетристика, щоби відо-

кремленным обговорюванєм щастя любовного ви-кликувати в читачах фантазийні образи і полові пристрасти. Взагалі в артистичнім відокремлюваню предметів чувств лежить певне небезпеченство, для належато відважених оцінювань етичних. Артисти мають в собі в широкім обсягу їх житя — стільки позасьвіткової, негамованої мрійливости, стільки мягкого уповня (Schönseligkeit), стільки геніяльного полету, ба навіть розпустливости, звяваної з рівнодушностію супроти поважнійших інтересів, що можна би нераз думати про те, що не лише треба плятоньского вибору, але навіть спеціального надзору для adeptів штуки». Так се правда, лиш такий надзір, ведений поліцією нивішньої держави, був би найпевнійшим способом до того, щоби викликати противний наслідок тому, який має бути викликаний. На щастє, справді велика і справді народна штука і поезия не дасть ся спровадити на манівці в напрямі звиродненя.

(Дальше буде).

так, щоби межі нею не було ні одного, котрий би не належав, або хоч чим тим не причинився до цілий Товариства. Призбирані жертви враз з списом жертводавців доручає ся через місцевого пароха відпоручникови деканальному (деканови), а той предложить їх в дорозі консисторії виділову у Львові, зглядно в Перемишлі і Станиславові. Таку саму організацію переведуть, если еще не перевели і оба Виділи в Перемишлі і Станиславові. Щастя Боже! так бо-гоугодному ділу. *Виділ.*

— **Промоція п. Володимира Старосольского**, адвокатского конципіента, на доктора прав відбуде ся на львівськiм університеті в середу дня 15. с. м. о 12. год. в полудне.

— **Злива і град у Львові.** В суботу вечером унав у Львові такий густий град, якого люди давно не памятають. Улиці застелили ся грубою на пядь верстою леду, а на площах потворили ся справдішні озера. Шкоди від граду у Львові великі. Щасте однак, що сей град не падав поза Львовом, бо на поли не остала би була ні одна ціла стебелінка.

— **„Дівоча Бурса“ в Станиславові.** З новим шкільним роком буде отворена в Станиславові „Дівоча Бурса“ під доброю опікою. Місячна оплата 20 К. Зголошеня присилати належить вай-дальше до 15. серпня с. р. на адресу: Антонія Кульчицька, Підпечарі, ш. Тисьмениця.

— **Повени.** З західної Галичини доносять про грізні повени майже всіх допливів Висли і самої Висли наслідком зливних і довготривалих дощів в карпатських горах. Найбільше шкоди наробила Висла. Вода піднесла ся о 5½ метра понад нормальне плесо і заляла всі низше положені села і міста. В Кракові повні заляла улиці: Гробле, Звїринецьку, Смоленську, Вольську, Гончарську і Кармеліцьку. Мешканці з партерових домів на тих улицах мусіли винести ся на поверхи, бо вода в помешканях сягала денаде висше двох метрів. Так само в Подгужу повні заляла деякі улиці. Нині вода почала опадати. Сян під Перемишлем підніс ся на 1½ м. понад нормальний стан. З Перемишля виїхали дві компанії піонерів на Шлезк, де також ріки вилягли. Також з Моравії і Австрії горішної і долішної наспіли вісти про грізні повени.

— **Демонстрація в Перемишлі.** Вчора в полудне зібрало ся на ринку в Перемишлі кілька тисяч робітників, аби демонструвати за загальним правом голосованя і за знесенем § 14. Товпи співваючи соціалістичні пісні машерували від магістрату до староства і назад. Поліція стала безрадна і спершу арештовала кількох крикливіших соціалістів, але сейчас їх пустила, аби не доводити до розрухів. Демонстрація тривала не довше як годину, почім робітники розійшли ся. На другу неділю заповіджено другу таку демонстрацію.

— **Що їх коле і болить?** Сьвітла удача людогово концерту в честь Шевченка, устроеного оводі в Станиславові, затревожила темних духів з польської праси. Kurjer lwowski містить з Станиславова отсю допись: „В неділю відбув ся в театральній сали концерт в честь Шевченка, на яким були присутні самі мужики, межі иншими також товариство „Січ“. В промовах зазначувано грозиче небезпеченство зі сторони Поляків. Також і на вторниковім представленю („Параді“) було багато мужиків. Се має бути виборча агітація, инні думають, що страйкова. Будь-що-будь се публичне звиване (?) до борби з Поляками в гіднз осудженя.“

— **Іспит зрілости** в учит. семинарії мужескій у Львові здали отсі екстерністи: К. Демський, К. Стернюк, Бол. Кушніренко і Мих. Логоцький. Шість екстерністів одержали поправку. Прочі перепали, або відступили від іспитів.

— **Кошти будови міського театру у Львові** і поміничого будинку, як виказує рахунок виготовлений комісією колявдаційною, вносили разом 2,775.845-54 К. Первісний кошторис, предложений інж. Горголевским, вносили 1.794.275 К. Однак пізнійше міська рада ухвалювала ще чотири рази додатковий кредит на помешні роботи і окраси театру. В порівняно з коштами будови театру в Градци (в Стырії), який майже рівночасно будовано, коштує львівський театр 1-9.300 К більше від тамтого.

— **Огні.** В Назавизові коло Надвірня згоріли від грому два господарства, вартости 2000 К. — В Холові, тамінецького повіта, згоріло дня 6. с. м. обійсте камінного вїята Бабера і хата его сусіда, а дня 17. м. м. згоріли дві селянські загорода. — В Радохові згоріло дня 16. м. м. 5 будинків, а дня 26. м. м. один дім. — В Дмитрові коло Холова дня 24. с. м. грім заналив хату Р. Мельничука. — В Гребеннім, равського повіта, знищив огонь 3 дома і 4 стодоли, вартости 2200 К. — В Хартанівцях ударив оводі грім в церкву і спалив все уряджене разом з касою, в якій містило ся 300 К. Шкода вносіть 6000 К.

— **Червений увязнений.** Бюро п. Галічера в Тернополі доносить, що убійника Оранжової і Шпінерівної, Йосифа Червеного увязнили жандарми в Панасівці, скалатского повіта.

— **Вісти з Америки.** (За амер. „Свободою“). Лікарські оглядини новоприбуваючих емігрантів до Америки дуже заострені. Доси лікарі оглядали менше-більше на око, тепер однак оглядини такі будуть відбувати ся дуже точно.

Православний єпископ Серафим висвячує дальше народних попів (кождого, що вміє читати). Два тижні тому заїхав був до Yorkton, Assa. і там висвятив 6 попів. Звідтам виїхав до Rosthern, Assa., де має поставити сьвященниками кількох людей, а відтак заїде в тій ціли в околиці Едмонтону в Альберті.

Виїхали до краю (до Угорщини) на всегда о. Ізай з Вілксбері, Па. і о. Попович з Ст. Клер, Па. О. Лавришин з Шенандору, Па. виїхав до краю лише на короткий час.

М. Г. Курила, член Руского Нар. Союзу, син руского робітника в Elmira N. Y., студент університету в So. Bethlehem Pa. укінчив другий рік технічного виділу з дуже добрим успіхом. М. Курила є стипендістом фонду шкільної молодіжи в Америці.

Урядники повітові в Pottsville, Pa. піднесли крик, що з Австрії, Росії і Італії приходять до Америки много людей хорих на умі, котрі відтак заповняють тутешні дсми для божевільних. О скільки в сїм правди, трудно сказати — не думаємо однак ніяк, щоб між емігрантами з Європи було більше божевільних, як між родо-витами Американцями.

— **В новім німецькiм парламенті** буде засідати 71 шляхтичів і аристократів (о 12 менше, як передтам), 92 властителів земских посіlostей, 51 правників, 22 духовних, 14 лікарів і 50 дивенікарів.

— **Кардинальска колегія** складає ся з 70 кардиналів, з чого лише 64 місць є тепер обсаджених. В тїм числі є 37 Італійців а 27 чужинців. В Римі мешкають кардинали-Італійці: Орелія (75 літ), Вінк. Ванутелі (64), Моцені (80), Рамполя (60), ді Піетро (75), Сатолі (64) Готі (65), Алїядрі (70), Ферата (56), Кретоні (70), Мачі (71), Сеня (67), Пієроті (67), Санмініятелі (63), Цїяска (68), Мартініелі (55), Деля Вольпе (59), Респігі (60), Сераф. Ванутелі (67), Тріпелі (67), Дель Дрзго (65), Кавіціоні (62), Ноцеля, Талїані і Аюті. Поза Римом в Італії кардинали-археєпископи: Целезі в Палермо (88 літ), Капеллятро в Кануї (78), Свампа в Болонї, Ферарі в Медіолані, Пріско в Неаполі (66), Портанова в Реджіо (58), Франціска-Нава в Катанї (57), Рїхельмі в Туринї (53), Бочі в Ферарі (65), Рїбольді в Равенні (64), Сарто патріарх Венеції (67) і Манара єпископ в Анконї (73). З чужинців належать до кардинальської колегії: два Австрійці: Груша у Відні і Катшталер в Празі; Поляк Пузина в Кракові; Мадяр Вацарі в Грані; Німці: Коп в Вроцлаві, Фінер в Кольонї і Штайнгубер в Римі; Французи: Матїє в Римі, Рїшард в Парижі, Лявтеніє в Ремі, Лябур в Рен, Куїле в Ліоні, Лекот в Бордо і Перод в Утїн; Португальці: Ферейра в Оporto в Римі, Санха в Толедо, Казенас в Ургель, Касгаре в Валядолїд, де Герера в Компостелі і Герера-Есчіноа в Валенції; Ірляндець Льюге в Армаг; Бельгієць Голсенс в Мечельні; Американець Гїббон в Балтіморі і Австралець Моран в Сідней.

— **Генрик Ібзен**, славний норвежський писатель, як доносить часопис Verdens Gang — має ся ліпше, бо по кількамісячній тяжкій недужі може проходжувати ся сам без чужої помочи. Однак брак сил і ослаблене очий не дають ему спромогі займатися літературною працею. Як передше так і тепер Ібзен мало кого приймає у себе. Навіть его син-одинак, який є в Штокгольмі міністер-резидентом, мало коли може бачити ся зі своїм батьком. В найблизшій окруженю Ібзена остала лише его давня секретарка, який він диктував більшу часть своїх найкрасших драм. Она по обідї розвеселює старого музиком і перечитує ему часописи. Впрочім Ібзен пересиджує самітно і безчинно. Давнійше він займав ся справами краю, себто політикою, однак лише теоретично, а найбільше літературою Сотки творів молодих норвежських письменників приходили до него що дня поштою. Ібзен їх перечитував і видавав осуд, уділяв рад і напїмнень. Похвалу уділену Ібзеном цінево висше, чим золоту медалю, а надїлений похвалою міг бути звений, що на неї заслужив. З новіших письменників в Норвегії мали довіру у Ібзена Г. Кїнг, автор знаменитих оповідань з мужицкого житя, Г. Аврод, померший Трігос Андерсен і Гарборг, на яким Ібзен, як каже, завів ся. Про найновіше письменство, основане на наслідуваню французско-німецького модернізму, Ібзен висказує ся відємно. І справді сьвітлова слава, якої заживала скандинавска література, починає померкати; піддержують єї же Бернзон і Кнут Гамзун, однак перший з них мотає ся щораз більше в політичній борбі, а другий не має в своїй вітчизні такого міру, яким тішити ся поза єї границями.

— **Подяка.** Его Ексцеленція Високопреосьвященній Митрополит кир Андрей зволів вселаскавійше пожертвувати 200 (двіста) К в хосен Товариства „Шкільна поміч“ в Чернівцях. За сю щедру жертву складаємо сим великодушному Добродїєви молодіжи найсердечнійшу подяку.

За Виділ „Шкільної помочи“ в Чернівцях: *Крилош Костєвський*, председатель. *Катєх. Левінський.*

— **Родимці**, котрі би потребували доброго ученика для товариства або (за малим винагородженем) до науки дітий в часі вакаційним, звольте зараз віднести ся до мене. Богато бідних учеників потребує помочи. Родимці, дайте їм хоч на час вакацій добрий притулок. Могуть приготовлювати до шкїл також сільських дітай та учити сьпіву. — о. К. *Кульчицький* в Підпечарах, почта Тисьмениця.

— **Дрібні вісти.** Загальний зїзд рабїнів відбуде ся в Кракові від 9. до 11. серпня с. р. — Ческі газети доносять, що дирекція почт у Львові оголосила, що дня 26. червня с. р. пропав лист, в яким містили ся облігацій рент за 17.000 К. — З Перемишля доносять, що там арештовано жандарма Малика за те, що допуслав ся злочинну насильства на селянах в Борщовичах. — Намісництво в порозумїню з краєвим виділом усунуло з вїтївства отсех начальників громад: Михайла Бучка в Бережанці, борщівського повіта, за налогове піянство та занедбуване обовязку складаня звіту з громадских грошей; Матїя Даньчука в Поликрови, брїдського повіта, за обманьства на шкоду громади при будові школи; Василя Маланюка в Бучка, золочівського повіта, за надужитя в громадській касі.

— **З станиславської епархії.** На конкурс з речинцем до 15. серпня розписані парохїї: 1) Гаврилівка, 2) Бобулинці, 3) Жежава, 4) Олексинці, 5) Сочава, 6) Тлусте к. Залїщик, 7) Цуцїлів, 8) Скоморохи к. Бучача і 9) Якубівка. — На завадїтельства парохїй введены оо. Яр. Марчак в Гаврилівці і Мод. Лукашевич в Жежаві. — Новопоставлений пресвітер о. Кипр. Дума іменованний прив. сотрудником в Слобідї лісній. — Іспит на катехитів здали: о. С. Глїбовицький з Залїщик для середних і о. Яр. Бородайкевич з Станиславова для виділових шкїл. — Рукоположені в пресвітери (перемиским єпископом) укінчені богослови: Кипр. Дума і Амвр. Полянський з перемискої епархії, і приняті в канон. звязь станисл. епархії. — О. Ант. Левицький з Лосяча увільнений від конкурсу іспиту на шість літ. — Учителем релїгії в рїльничій школі в Городенці назначений місцевий сотрудник о. Ілля Чорнодоля, а о. Амвр. Полянський в нар. шкїлі в Гусятинї. — О. Петро Ілевич з Городка іменованний представителем ординариата в радї шкїльній окружній в Залїщиках, комісарем ординариатским при іспитах учительских кандидатів для нар. шкїл в Залїщиках і таким же комісарем для надзора науки релїгії в нар. школах в 14 місцевостях своего деканата. — Власть відиравляти дві літургії одержали оо.: Ант. Рудницький з Богородчан і Антїн Геврич з Обертїна. — До львівської дух. семинарії приняті: Теод. Левицький, на першій і Павло Хома на четвертий рік. — Відпустку для покріплення здоровля одержали оо.: Мих. Левицький, Мих. Гулла, Вяч. Збудовський, Нар. Янкевич, Іван Лабїй, Мих. Литвинювич, Мих. Дроздовський і Дом. Стеблецький на шість неділь; Авт. Левицький, Ал. Мардарович і Андр. Стотанчик на два місяці; Мих. Яцкевич, Ілар. Сїменович, Волод. Козоровський і Ванк. Кузик на один місяць; Волод. Скоробогатий і Іван Коцюба на пять неділь; Евг. Сабат на три місяці і Лев Ольшевський на 12 днів.

РОДИМЦІ! Приготовляйте діти до вступних іспитів до шкїл середних!

Посмертні оповістки.

— **Іларий Грабовський**, учитель німецької гімназії у Львові, упокоїв ся дня 11. с. м. по короткій недужі в 48. році житя. Покійний займав ся давнійше літературою і заміщував свої поезії в „Проломі“, „Зорі“ і „Дїлі“. В. с. п.!

Наука, штука, література.

— **Поступ ч. 26**, з дня 10. липня 1903 містить отсі статї: Від видавництва. — Із циклю „На чужинї“, Б. Лепкого. — Вступні іспити до шкїл середних. — Що таке поступ? (додаток). — Як купати ся? — Дари в Чигиринї 1649. р. (з ілюстрацією). — Всячина. — В фейлетонї: „Кайн“ Сильвестра Яричевського і „Пещені діти“ Яросл. Виселовського.

— **Дзвінок ч. 13**, з дня 5. липня 1903 містить: На вакації. — А все ізза пилочки. Оповідань (дальше). — Легенда про лудка, *Вїри Лебедовой*. — Возьмім его на село. Дїточа сценка в одній дїї. — Істория куска хлїба. — Праця і забава. — До сего числа „Дзвінка“ долучений 7. аркуш повісти „Збиточник Гумфрі“.

Телеграми.

Рим, 13. липня. Вчора вечером о 8. год. видано отсей бюлетин про здоровле папи: В ноци папа спав досить добре. Нічо нового не зайшло. Поліпшенє триває дальше. Живчик 68. Віддах 30. Теплоота 36.8. — Мацоні, Ляпопї.

Рим, 13. липня. Лікарї застали нинї рано папу сонного і ослабленого. Папа просив, аби полишено его в спокою. — Стверджено, що в ямі одегочній перестала збирати ся теч.

Відень, 13. липня. Богато угорских офіцїрїв внесло поданя о наданє їм австрійского горожаньства, бо бояли ся, аби їх не перенесено до угорских гарнізонів.

Оломунець, 13. липня. Тутешній „Pozor“ доносить, що в міродатних кругах пороблено заходи о заведење ческого богослужєня.

Моравска Острава, 13. липня. В Витковицах застрайкувало 1.325 робїтників.

Відень, 13. липня. Нинї помер ту міністер скарбу др. Венямин Калай в 64. році житя.

Вїсти господарскї, промисловї і торговельнї.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту «Дністер» у Львові.

Справозданє за час від 1. сїчня 1903. до 30. червня 1903.

I. Вклады щодївнї:

В I півроці 1903 вложило 898 сторїн в сумі	467.092-18 K
в I півроці виняло 549 сторїн в сумі	273.516-03 K
остає 30. червня 1903 1410 вкладок на суму	1.296.909-55 K

II. Позички на скрипти і векслї:

В I півроці 1903 уділилисьмо 421 позичок в сумі	266.770— K
в I півроці сплачено 193 позич. і рати	224.105-93 K
остає 30. червня 1903 2391 позичок на суму	1.281.907-53 K
а то: 2140 позичок на скрипти в сумі	1.131.727-71 K
і 251 позичок на векслї в сумі	150.179-82 K

III. Членів прибуло 304, виступило 103, остає 2592 членів.

IV. Сума удїлів декларованих 134.700 K виплачених 100.361-93 K

V. Фонд резервовий, спеціальна резерва і фонд на ріжницю курсів 18.585-33 K

Фонд власний разом (IV+V) 118.947-26 K

Сума всіх активів Товариства вносять 1.465.362-72 K

а то: на позичках як више 1.281.907-53 K

в цїнних паперах 91.424-25 K

в руских Товариствах вкладки 65.272-23 K

готівка (в касї, Щадницї почтов. і на рах. біжучім) 26.758-71 K

Відсотків побрано 41.753 K 42 сот. виплачено або дописано до вкладок 25.651-13 K

Кошти адміністрації виданї 9.647 K 60 сот. Від позичок числить ся 5 1/2% і додаток 1% на кошти адміністрації.

Вкладки приймає ся на 4%.

Львів, дня 10. липня 1902.

Дирекция.

В Товариствї взаїмних обезпечєнь «Дністер» було в місяци червни с. р. 10.089 важних полїс на суму 10.159.656 кор. обезпеченої вартости з премїєю 97.744 K 73 сот. разом від початку року по конець червня видано 57.001 важних полїс на суму 59.492.962 кор. з премїєю 549.486 K 12 сот.

Попередного року в першїм півроці було 46.938 важних полїс на суму 50.001.447 кор. з премїєю 440.043 кор. 45 сот., т. є сего року о 10.063 полїс і 100.442 K 67 сот. премїї більше.

Шкїд в червни було 116 случаїв, разом всіх

від початку року по конець червня було 788 шкїд, з котрих 769 вже виплачено, 4 шкїди на-ходять ся в ліквідації місцевих делегатів а 15 відшкодовань (в квотї 8.024 кор.) на разї з причин правних здержано.

Сума всіх тих шкїд разом з коштами ліквідації вносять brutto 459.404 K 25 сот. з чого по потрученю части реасекурованої лишавсь на власний рахунок 213.328 K 21 сот.

Фонди Товариства обезпечєнь (резервовий, резерва премїї і прочї) вносять з кінцем червня с. р. 1.067.977 K 33 сот.

Львів, дня 10. мая 1903.

Конкурс.

В „Рускій Бурсї“ в Тернополи буде в шкільнім році 1903/4 помещєня для 52 учеників публичних середних шкїл, з тих для 6 безплатне з фонду бл. п. А. Качали. Першєнство в принятю будуть мати ученики молодші (I—IV. кл.), бо вони найбільше потребують опїки і помочи; о скїлько стане місця, будуть принятї ученики і з висших клас, іменнож такі, котрі могли би під доглядом настоятеля давати помїч в науках молодшим ученикам.

Поданя о принятє, адресованї до Видїлу „Рускої Бурси“ в Тернополи треба внести до 19. сєрпня 1903; пізнійше внесенї поданя не будуть узглядненї. До поданя треба долучити: 1) сьвідoctво шкільне за послїдній пїврік; 2) сьвідoctво убожєства; 3) заяву місячної доплати найменше 16 K; хто заявляє, що буде платити 25 до 30 K, не предкладає сьвідoctва убожєства; 4) на зворот сьвідoctва і на відповїдь треба долучити почтову марку за 35 с.

Ученики принятї мають явити ся в товариствї родичів або опїкунів в канцелярії товариства найскорше 1. верєсня а найпізнійше 3. верєсня с. р. і виказати ся достаточним числом біля і одїжи: 6 сорочок, 6 штанив, 6 ручників, 12 хусточок, 12 пар скарпиток, 4 простирала, 2 пошивки, 1 подушкю, 1 ковдру і 1 коц до накриваня лїжка. Всї ті річи мають бути значєні і списанї.

З верхної одїжи мусить кождий мати: 2 пари черевиків, 1 убранє зимове з сукна, 1 лїтнє з полотна, 1 плащ і 1 шапку.

По приїзді всіх принятих учеників огляне їх всіх лікар; хорї ученики безусловно будуть віддалєні.

Пря сїй нагодї просить ся також родичів і опїкунів, щоби анї з початком року, анї серед року не привозили анї не присилали жадної їди, бо та їда в дому найчастїйше цвєте і пїсїє по шафках і куферках і затроєє воздух.

Всї ученики низших клас будуть мати спіль-

них учителїв домових, а на сю цїль будуть родичї платити 1 K місячно.

В Тернополи 4. липня 1903.

За видїл „Рускої Бурси“:

Др. Ом. Калигоский, о. Д. Лопатинский.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні короновї
- 5% листи гіпотечні премїюванї
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облїгації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облїгації пропїнаційнї і всїлякі ренти державнї

Тї папери продаємо і купуємо по найточнійшїм курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

Читайте! Читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоби в кождїй руській хатї находили ся твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевшїй збірник сих творів п. а. „ПОЕЗІЇ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золочєними вїтисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Памір велїновий, формат на взір європейських клєєнків, сторїн 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опу-сту. Висилає ся тїлько за надїсланєм 2 кор. 30 сот. на адресу: КАНЦЕЛЯРІЯ „ПРОСЬВІТИ“ у ЛЬВОВІ (Ринок ч. 10.).

Товариство взаїмних обезпечєнь

ЛЬВІВ
РИНОК Ч. 10.

„ДНІСТЕР“

ДІМ
„ПРОСЬВІТИ“

одинокє рускє товариство асекураційнє, заснованє в 1892. р.

обезпечєє будинки, движимости, збїже і пашу против шкїд огневих, побирає умїрковану оплату премїї, а чистий зиск т. є надвїшкю з оплат роздїляє межї членів яко звороти; в послїдних трєх лїтах вносив зворот 8%.

ДНІСТЕР виплачує шкїди дуже скоро а оцїнку шкїд переводить разом з делегатом і місцевими членами. За 10 лїт виплатив 6.064 відшкодовань в сумї 3.187.258 K.

ДНІСТРА полїси приймають при позичках Банк краєвий і каси ошадности.

ДНІСТЕР посередничить при обезпечєнях на житє в краківскім Товариствї, відстуєє часть провїзїї з таких обезпечєнь на рускі добродїїні цїлі; длятого на житє треба обезпечити ся тїлько через „Дністер“.

ДНІСТРА фонди вносять з кінцем 1902. р. 838.364 K і всї умїщенї в цїнних паперах пупїлярних.

ДНІСТЕР удїляє агєнції селянам особливо там, де еще не роблять дотеперїшнї агєнти.

ДНІСТРА агєнти заробили вже 432 тислїчв корон провїзїї.